

Blog Roosen & Borst – aflevering 2: Moed en angst

Adelheid Roosen en Hugo Borst, die beiden hun moeder aan dementie verloren, maakten samen de vierdelige serie Roosen & Borst. HUMAN zendt die sinds 12 augustus elke week uit. In de serie onderzoeken zij hoe je je zo goed mogelijk kunt voorbereiden op de dood als er sprake is van dementie. Hoe weet je wat gezegd moet worden als het einde nadert? En wat is eigenlijk een 'goede dood'? In deze blog staan we stil bij de gebeurtenissen uit aflevering 2.

Aflevering 2 van de serie staat voor een groot deel in het teken van [euthanasie](#). Hoe denken Hugo en Adelheid hierover? En wat komt er bij kijken als je euthanasie wilt, terwijl je dementie hebt?

Hugo en Adelheid hebben heel verschillende ideeën. Hugo wil graag euthanasie, mocht hij dementie blijken te hebben. Adelheid wil er niets van weten, en wil de natuur haar gang laten gaan. In Hugo's woorden: 'Op weg naar het einde lopen onze wegen uit elkaar. Ik wil euthanasie, maar Adelheid wil graag doorleven met dementie en kijken waar het afloopt.'

Expertisecentrum Euthanasie

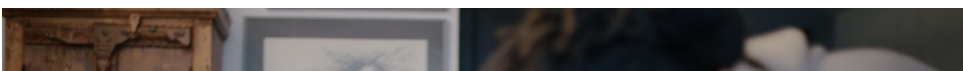
Om te onderzoeken hoe euthanasie bij dementie wordt toegepast, bezoeken Hugo en Adelheid het [Expertisecentrum Euthanasie](#). Ook lopen ze mee met actrice Chrisje Comvalius. Ze is onder meer bekend uit de tv-serie Goede tijden, slechte tijden. Recent was ze ook één van de gezichten van de campagne 'Ongeneeslijk. Niet uitbehandeld'. [Lees het verhaal van Chrisje](#).

Hospice De Liefde

Chrisje heeft Alzheimer en wil euthanasie. Ze weet nog niet precies wanneer. Maar ze weet wel dat ze vooraf tien dagen rust wil hebben. Die rustperiode wil ze doorbrengen in een [hospice](#). Om dat alvast te regelen bezoekt ze [Hospice De Liefde](#) in haar woonplaats Rotterdam, samen met haar zoon Leander.

Hugo Borst is verbaasd over de timing van haar planning: 'Ik kan me niet voorstellen dat deze vrouw over een paar maanden haar laatste adem zou kunnen uitblazen.' Maar Chrisje twijfelt er niet over: 'Ik denk dat mijn timing klopt. Ik hoef niet nog een herfst of winter mee te maken. Wat heb je nog voor een kwaliteit van leven als je lichaam totaal achteruit gaat? Als je niet meer kunt denken. Als je afhankelijk bent van andere mensen. Voor mij is dat geen kwaliteit meer. Dus wil ik euthanasie.'

‘Kwaliteit van leven’ is een belangrijk begrip in de palliatieve zorgverlening. Voor een iedereen betekent dat wat anders. Het [ervaringsverhaal van Jannie Oskam](#) is daarvan een mooi voorbeeld.

Chrisje heeft nog geen toezegging van een arts dat hij of zij de euthanasie wil toepassen. Ze zit ‘in de molen’, zoals dat heet. In aflevering 3 van de serie gaan Roosen & Borst daarop door.

Het goede moment

Arts Dominique Rijnja van het Expertisecentrum Euthanasie legt uit dat de timing van de euthanasie erg ingewikkeld is bij dementie. ‘Het goede moment voor euthanasie is moeilijk te bepalen, zeggen we tegen mensen. Maar het slechte moment vóór zijn, dat is het doel. Half twaalf is dan misschien te vroeg, vijf voor twaalf kan al riskant zijn. Dus je moet daar ergens tussen zitten.’

Lewy Body dementie

Aflevering 2 besteedt ook aandacht aan de situatie van Roel. Roel heeft [Lewy Body dementie](#). Roel brengt veel tijd door bij Jan, bij zijn boerderij. Roel maakt geheel andere keuzes dan Chrisje. Hugo Borst brengt het spectaculair, en met gevoel voor dramatiek: ‘Hier op de boerderij zijn ze niet bezig met regie over leven en dood, hier laten ze Gods wateren rustig over Gods akkers stromen.’ Maar dat is in feite een denkfout: dit IS ook een keuze voor een bepaalde manier van leven.

Roel heeft veel last van hallucinaties. ‘Dat is eng,’ zegt hij. Ook zijn dochter Suzanne weet dat. In veel hallucinaties wordt de dood angstaanjagend verbeeld. Daarom praat ze er niet zo vaak met haar vader over: ‘Ik wil niet voor extra angst bij hem zorgen.’

De serie Roosen en Borst bestaat uit vier delen. De volgende uitzending is op 26 augustus. In samenwerking met Alzheimer Nederland biedt HUMAN in een [online gespreksgroep \(op 27 augustus\)](#) de mogelijkheid aan om te praten over de vraag wat een goed levenseinde is. Meer informatie over de serie vind je hier: [Roosen en Borst](#).

Deze serie bestaat uit 4 afleveringen. Ook over de vorige/volgende aflevering hebben wij een blog geschreven. Je vindt deze blogs hier:

- [Aflevering 1](#)
- [Aflevering 3](#)